

DIN CUPRINS:**PROTECȚIE,
STABILITATE, PROGRES****COOPERARE
INTERNAȚIONALĂ****PERSPECTIVA &
PRESTANȚA
SISTEMULUI****ÎN VIZOR: REALIZAREA
DREPTURILOR
DE PROPRIETATE
INDUSTRIALĂ****INFOTRASEE****PROMOVARE,
SERVICIUL,
INSTRUIRE****PUBLICITATE****DivertisMENT****DECLARAȚIA
Domnului
Dr. Kamil IDRIS,
Director General
al Organizației Mondiale
de Proprietate Intelectuală
(OMPI) cu ocazia
Zilei Mondiale
a Proprietății Intelectuale
26 aprilie 2002**

“Încurajarea creativității” - tema formulată în anul acesta pentru Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale - izvoarăște din convingerea Organizației Mondiale de Pro-

prietate Intelectuală că inventivitatea umană, pusă în valoare de sistemul de proprietate intelectuală, este cheia prosperității, a creșterii standardului de viață și a îmbogățirii moștenirii noastre culturale comune.

Capacitatea de a genera idei utile și originale, de a imagina un viitor mai bun, au alimentat progresul uman încă de la începuturi, generând un val neîntrerupt de realizări menite să ne îmbunătățească existența în domenii ca protecția mediului, siguranța alimentară și sănătatea, precum și un univers mai variat în domeniul muzicii, cinematograful și literaturii artistice.

OMPI se dedică dezvoltării unei culturi universale a creativității, în care sistemul proprietății intelectuale contribuie într-o măsură substanțială la susținerea performanței economice și la facilitarea creării bu-

nătării în folosul tuturor.

Componentele sistemului de proprietate intelectuală - brevetele, mărcile și dreptul de autor, sunt instrumente puternice, menite să capteze valoarea creativității și a științei în scopul promovării, dezvoltării economice și culturale.

Misiunea noastră la OMPI este aceea de a încuraja utilizarea acestui sistem, pentru a concretiza potențialul creativ ce există în fiecare dintre noi. Numai astfel vom reuși să transformăm această lume într-un loc mai bun pentru generația de astăzi și pentru cele ce vor veni.

(În AGEPI INFO nr. 2/2002 vom reveni cu informații și imagini despre celebrarea Zilei Mondiale a Proprietății Intelectuale în Republica Moldova)

Stimați colegi!

Vă felicit cordial cu ocazia

**ZILEI MONDIALE A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE -
sărbătoarea noastră profesională!**

Energia, talentul și fidelitatea față de ideea prosperării Agenției, la care munciți cu toată dăruirea, îmi întărește convingerea că vom ieși victorioși pe calea ascensiunii și progresului.

Vă urez multă sănătate, inspirație și realizări de prestigiu în activitatea Dvs. nobilă întru stabilitatea tânărului nostru stat Republica Moldova.

Nicolae Taran,
Director General

Numirea în funcție a noului Director General AGEPI

În conformitate cu hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 278 din 11 martie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 39 din 16.03.2002) cu privire la numirea în funcția de Director General al AGEPI a dlui Nicolae Taran, la 18 martie curent în sala de conferințe AGEPI s-a derulat adunarea reprezentativă a colectivului, în cadrul căreia dl Pantelei Țîltu, Directorul Cancelariei de Stat, a făcut prezentările de rigoare, urându-i succese și încadrare plenară în activitatea AGEPI dlui **Nicolae Taran**.

Bilanțul activității AGEPI în anul 2001

Pe 17 ianuarie curent la AGEPI s-a derulat ședința consacrată totalizării activității desfășurate de colectivul Agenției în anul trecut, la care a fost prezent și dl Andrei Afanasiev, Directorul General al Agenției de Stat pentru Drepturile de Autor (ADA). Din raportul prezentat de dl Ion Daniliuc, Prim-vice-director general, conchidem că cel de-al nouălea an din "istoria" oficiului nostru s-a soldat cu rezultate meritorii la toate capitolele activității sale de bază. Astfel, în anul 2001 la AGEPI au parvenit 5139 cereri de protecție a obiectelor de proprietate industrială. Comparativ cu anul 2000, numărul total de cereri s-a majorat cu 15,2%: cu 49,2% - numărul cererilor depuse de solicitanții naționali și cu 6,4% - numărul cererilor depuse de solicitanții străini. Solicitanții naționali și străini au depus: 446 cereri de brevet de invenție, 23 cereri de brevet pentru soiuri de plante, 13 cereri de înregistrare a modelelor de utilitate; 3986 cereri de înregistrare a mărcilor; 671 cereri de înregistrare a desenelor și modelelor industriale. Numărul cererilor depuse conform procedurii naționale a crescut față de anul 2000 cu 375 (27,5%), constituind 1740

cereri, iar numărul cererilor depuse conform procedurilor internaționale a crescut cu 303 (9,8%) și o constituit 3399 cereri.

Un moment deosebit în anul de bilanț îl constituie ratificarea Protocolului de aderare a Republicii Moldova la Acordul de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la 8 mai 2001. În conformitate cu funcțiile sale, AGEPI a elaborat și a implementat o serie de măsuri privind executarea angajamentelor asumate de Republica Moldova față de OMC, pregătind materialele ce vizează procesul de aderare. În acest context, o atenție deosebită a fost acordată modificării și completării regulamentelor de aplicare a legilor în conformitate cu normele stabilite în Acordurile TRIPS, TLT, PLT, contribuind astfel la implementarea principiilor unice de interpretare și aplicare a diverselor reglementări ale drepturilor de proprietate industrială.

În vederea extinderii și consolidării relațiilor de colaborare în domeniu, a fost perfectat și aprobat de către Guvernul Republicii Moldova setul de materiale referitoare la 3 acorduri CSI.

O dovadă convingătoare a colaborării cu organele specializate, ale căror sfere de activitate se intercalează cu domeniul proprietății industriale, servește participarea activă a specialiștilor AGEPI la coordonarea și avizarea unor importante proiecte de acte normative.

Activitatea în domeniul contenciosului în anul 2001 a inclus măsuri privind soluționarea litigiilor în relațiile legate de proprietatea industrială, examinarea contestațiilor depuse la AGEPI.

În perioada 1994 - 2001 la AGEPI au fost înregistrate 371 contracte de transmitere a drepturilor asupra OPI, dintre care 53 - contracte de licență și 318 - de cesiune.

Marketingul în procesul managerial al activității AGEPI s-a materializat printr-o serie de acțiuni, dintre care cele mai esențiale au fost următoarele:

- elaborarea și implementarea sistemului de cooperare în domeniu cu cercurile de business, organizațiile non-guvernamentale, agenții economici;
- elaborarea și implementarea bazei metodice și a sistemului de studiu continuu în domeniul PPI și activității inovaționale pentru specialiștii din diferite ramuri ale economiei naționale;
- informarea autorilor, solicitanților, titularilor și utilizatorilor obiectelor de PI din Republica Moldova prin intensificarea

activității informațional-publicitare și expoziționale, organizarea simpoziunilor, seminarelor și conferințelor specializate, prognozarea tendințelor generale în domeniul PPI.

În anul de referință a continuat procesul de achiziționare și dezvoltare a colecției de brevete, care în prezent numără peste 15,7 mln. exemplare de documente pe diferite suporturi, inclusiv documente de brevet - 15,6 mln ex., literatură juridică, metodico-normativă și de referință - 12,6 mii ex.

S-a mărit esențial numărul documentelor pe suport electronic (DVD-ROM, CD-ROM) colecționate în baza acordurilor bilaterale cu oficiile de brevete din 34 țări și 4 organizații internaționale. La dispoziția utilizatorului sunt puse 39 baze de date în domeniul brevetelor, 3 - în domeniul mărcilor, 4 - în domeniul legislației. Prin această sursă au fost achiziționate 1056 discuri optice. Colecția de documente pe suport electronic a bibliotecii constituie 6556 discuri.

Un loc important în activitatea AGEPI îl ocupă organizarea și prestarea serviciilor agenților economici. Pe parcursul anului au fost în proces de realizare 65 de contracte de colaborare pe termen lung cu întreprinderi, instituții și organizații,

dintre care 20 întreprinderi - din industria alimentară, 4 - din industria hârtiei și mobilei, 7 - din industria constructoare de mașini, 5 - din industria ușoară, 7 - instituții și centre din domeniul cercetare - dezvoltare, 22 - alte întreprinderi ale business-ului mic și mijlociu, gospodării de fermieri. Concomitent, circa 200 de întreprinderi, instituții și organizații solicită servicii ce țin de informarea din brevete.

În anul de referință, Biblioteca AGEPI a primit statut de Centru biblioteconomic republican în domeniul proprietății industriale. Colaboratorii reprezentanțelor AGEPI în teritoriu pe parcursul anului au stabilit relații de colaborare cu agenții economici și solicitanții titlurilor de protecție asupra obiectelor proprietății industriale, au acordat asistență metodologică centrelor de informare în domeniul proprietății industriale, create de AGEPI în bibliotecile publice din teritoriu. Activitatea reprezentanțelor a cuprins 278 de întreprinderi și firme din toate județele și UTA Găgăuzia. Au fost acordate 717 consultații referitoare la redactarea documentelor cereri de înregistrare a OPI, protecția drepturilor asupra OPI, legislația și actele normative în domeniu, clasificarea internațională, evaluarea OPI.

În comun cu organizațiile administrației publice locale, agenților economici și reprezentanțelor AGEPI în teritoriu,

“AGEPI-Mobil” a contribuit la identificarea potențialilor solicitanți ai protecției obiectelor de proprietate industrială, au fost vizitate 48 întreprinderi din diferite zone ale țării și diverse ramuri ale economiei naționale și acordate servicii și consultații în domeniu, seminare specializate pentru fermieri și conducătorii întreprinderilor mici și mijlocii, pentru colaboratorii ministerelor și departamentelor, pentru specialiștii unor întreprinderi (de exemplu, “Flamingo”, “Tvardița”, „Orhei-vit”, „Carmez” ș.a.).

Cu sprijinul logistic și material al AGEPI, în 2001 au fost organizate 5 expoziții naționale de invenții, materiale și tehnologii noi și asigurată participarea inventatorilor la 5 expoziții internaționale. Inventatorii din țara noastră au prezentat la aceste expoziții și saloane 72 invenții și cicluri de invenții, 16 dintre ele fiind apreciate cu medalii de aur, 26 cu medalii de argint și 21 cu medalii de bronz, iar 11 participanți au fost destinși cu premii ale juriului.

AGEPI a participat la expoziția interstatală, consacrată aniversării a 10-a de la crearea Comunității Statelor Independente, precum și la expozițiile “Small business”, “Moldagroteh”, “Farmer”, desfășurate la Centrul Internațional de Expoziții “Moldexpo”.

COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Ședința Comisiei comune a statelor-membre la Acordul pentru combaterea încălcării drepturilor de PI

În perioada 5-6 martie curent în orașul Minsk, Republica Belarus, și-a desfășurat lucrările cea de-a IV-a ședință a Comisiei comune de lucru a statelor-membre la Acordul de colaborare pentru combaterea încălcării drepturilor de PI, la care a participat Prim-vice-directorul general AGEPI dl Ion Daniliuc.

La reuniunea nominalizată au participat reprezentanți ai Armeniei, Republicii Belarus, Georgiei, Kazahstanului, Republicii Moldova, Federației Ruse, Tadjikistanului, Turkmenistanului și Ucrainei.

În cadrul ședinței au fost puse în dezbatere rezultatele executării Planului de

lucru al Comisiei pentru anii 2000-2001, alegerea Președintelui și Vicepreședintelui Comisiei, Planul de lucru al Comisiei pentru anii 2002-2003.

S-au discutat propunerile membrilor Comisiei referitoare la tehnologiile de soluționare a problemelor formulate în

regulamentul Comisiei și în Planul de lucru al Comisiei.

De asemenea, a fost aprobat Planul de lucru pentru anii 2002-2003, s-a decis de a însărcina organele responsabile ale guvernelor țărilor-membre să elaboreze recomandări și propuneri referitoare la colaborarea în scopul combaterii încăl-

cărilor drepturilor de PI pentru perioada 2002-2003 și de a le prezenta Comitetului Executiv al CSI până la 1 septembrie curent.

A fost elaborat și proiectul de concepție privind schimbul interstatat de informație și crearea bazei de date unice pentru asigurarea combaterii încălcării drepturilor de PI.

La propunerea dlui Ion Daniliuc, Prim-vice-director general AGEPI, Comisia a decis să organizeze în Republica Moldova un seminar comun cu tema: “Armonizarea legislațiilor țărilor CSI în domeniul protecției proprietății intelectuale în conformitate cu prevederile Acordului TRIPs”.

Conferință consacrată Sistemului Internațional de Brevete

Organizația Mondială de Proprietate Intelectuală (OMPI) a organizat în perioada 25-27 martie curent la Geneva, în incinta Centrului internațional de conferințe o reuniune privind **Sistemul Internațional de Brevete**.

Evenimentul respectiv a fost unul dintre primele acțiuni din cadrul programului internațional de elaborare a unui proiect strategic de dezvoltare a sistemului internațional de brevete.

În cadrul reuniunii în cauză a avut loc o serie de sesiuni plenare și grupuri de lucru, la care s-au abordat diverse aspecte ale legislației capabile să asigure func-

ționarea sistemului de protecție a invențiilor gestionate de către oficiile naționale, regionale și de către PCT, și anume: propuneri în ceea ce privește perfecționarea infrastructurii, făcând-o în măsură să promoveze cu eficiență procesele de administrare, de elaborare și implementare a actelor ce ar asigura realizarea dreptul brevetelor. S-au propus noi căi de elaborare și de aliniere a punctelor de vedere privind recunoașterea reciprocă a documentărilor și examinărilor.

Sesiunile plenare s-au axat nemijlocit și pe problemele tensionate dintre sistemul de brevete, interesul public și cel moral în

momentul impactului cu noile tehnologii, pe reorganizarea sistemului în lumina necesităților utilizatorilor și a cerințelor înaintate de ei față de oficiile de brevete, utilizării la maximum a sistemului în cauză de către țările în curs de dezvoltare.

De asemenea, grupurile de lucru s-au concentrat asupra politicii în domeniul brevetelor, cu referire la sănătatea publică, resursele genetice, cunoștințele tradiționale. Spre atenția utilizatorilor menționăm că, s-au discutat astfel de subiecte ca brevetele în calitate de instrumente financiare,

cheltuielile de obținere a brevetelor, alternativele privind rezolvarea litigiilor, rolul oficiilor de brevete.

Problemele abordate la conferință vor fi incluse în raportul pregătit de către Secretariat pentru Adunarea Generală OMPI din septembrie 2002.

La conferință au fost invitați reprezentanți ai guvernelor și directori de întreprinderi particulare. Republica Moldova a fost reprezentată la conferință de către dl Ion Daniliuc, Prim-vice-direc-tor general AGEPI.

Reprezentanții Băncii Mondiale sondează dezvoltarea sectorului privat

La 14 februarie curent la AGEPI au efectuat o vizită de documentare reprezentanții Băncii Mondiale în Republica Moldova: dl Yasuo Izumi, manager pentru dezvoltarea sectorului privat și financiar în regiunile Europei și Asiei Centrale, dna Irina Astrakhan, lider de program pentru dezvoltarea sectorului privat în Republica Moldova, și dna Lucia Buzdugan, coordonator de proiecte pentru dezvoltarea sectorului privat și financiar în Republica Moldova.

Oaspeții au luat cunoștință de activitatea și funcțiile de bază ale AGEPI,

inclusiv de activitatea de promovare a proprietății industriale pe piața națională și cea internațională. Un deosebit interes le-a suscitat oaspeților programul de realizare și implementare a invențiilor, spre exemplu **Business - incubatorul "ELIRI"**.

Reprezentanții BM au prezentat proiectele de finanțare pentru dezvoltarea sectorului privat în Republica Moldova, susținând că protecția proprietății industriale are un rol definitoriu în constituirea business-ului privat.

Seminar privind realizarea drepturilor de proprietate industrială

În scopul realizării Programului de cooperare cu Departamentul de Comerț al SUA și a Programului pentru Dezvoltarea Legislației Comerciale (CLDP) în Republica Moldova, la 15 februarie curent, în incinta AGEPI s-a desfășurat seminarul cu genericul *“Studii de caz în realizarea drepturilor de proprietate industrială (cu referire la indicații geografice, denumiri de origine a produselor, mărci notorii)”*.

Seminarul a fost coordonat de dl Roman CHIRCĂ, reprezentant CLDP în Republica Moldova, și dna Doris LONG, profesor la John Marshall School of Law, SUA, fiind destinat specialiștilor din domeniul mărcilor de produse și servicii, reprezentanților în proprietate industrială care activează în republică, juriștilor.

Au fost prezentate cazuri virtuale similare celor existente deja în practica examinatorilor AGEPI privind înregistrarea mărcilor, denumirilor de origine, indicațiilor geografice. Profesorul Doris LONG a propus specialiștilor să practice noi modalități de protecție a mărcilor de produse și servicii, utilizate cu succes de experții din SUA.

Reamintim că specialiștii CLDP nu sunt pentru prima oară când organizează astfel de seminare la AGEPI. În anul 2001 s-au desfășurat seminarele **“Instrumente legale de protecție a proprietății intelectuale” și “Protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și**

a mărcilor notorii”, destinate colaboratorilor Curții Supreme de Justiție, Procuraturii Generale, Curții de Apel, Departamentului Vamal, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Judecătoriei Economice, mandatarilor autorizați.

Reprezentanții TACIS propun un nou proiect de promovare a PI

La 14 martie curent au efectuat o vizită de documentare la AGEPI reprezentanții Proiectului TACIS în Republica Moldova dl John LIPTON, consilier juridic al Proiectului TACIS, privind implementarea APC, și dna Oxana GUȚU, consilier juridic al Proiectului TACIS, privind implementarea APC în Republica Moldova.

DI John LIPTON a venit cu ideea de a dezvălui posibilitățile oferite de acest proiect și de a invita la colaborare Agenția de Stat

pentru Protecția Proprietății Industriale în vederea lansării unui nou proiect de promovare a protecției proprietății intelectuale și industriale în Republica Moldova.

Reprezentanții Proiectului TACIS au propus de a organiza o serie de seminare în domeniul respectiv, destinate nemijlocit colaboratorilor Curții Supreme de Justiție, Procuraturii Generale, Curții de Apel, Departamentului Vamal, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Judecătoriei Economice.

Oaspeții au luat cunoștință de activitatea și funcțiile de bază ale AGEPI, inclusiv de activitatea de promovare a proprietății industriale pe piața națională și internațională.

Acordul moldo-belarus în domeniul PPI - în faza negocierilor

La invitația dlui Valerii Cudașov, Director General al Centrului Național de Proprietate Intelectuală al Comitetului pentru Știință și Tehnică de pe lângă Guvernul Republicii Belarus, dl Nicolae Taran, Director General al AGEPI, a efectuat în perioada 2-6 aprilie curent o

vizită de lucru la Minsk.

În cadrul vizitei au avut loc negocieri preliminare ce vizează semnarea Acordului de colaborare în domeniul protecției proprietății industriale între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Belarus.

Colaborarea moldo-ucraineană capătă noi valențe

Președintele Republicii Moldova a semnat la 4 martie 2002 Decretul privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind colaborarea în domeniul protecției proprietății industriale, adoptată de Parlamentul RM la 14 februarie 2002. Conform art. 3 al acestei legi, Agenției de

Stat pentru Protecția Proprietății Industriale îi revine misiunea de a întreprinde măsurile necesare în vederea executării prevederilor Acordului menționat.

Acordul a fost semnat la Chișinău la 16 noiembrie 2000 și prevede un șir de măsuri menite să confere noi valențe colaborării moldo-ucrainene în domeniul PPI.

PERSPECTIVA & PRESTANȚA SISTEMULUI

Aranjamentul de la Haga:
obiective, trăsături majore, avantaje

Evoluția Aranjamentului de la Haga: Actul de la Geneva din 1999

Deși facilitățile oferite de Aranjamentul de la Haga au fost utilizate mai mult de 70 de ani spre satisfacția deținătorilor de modele și desene industriale, numărul țărilor-parte la acest Aranjament continuă să fie nesemnificativ limitat din punct de vedere geografic, deoarece anumite state, ale căror legi prevăd examinarea modelelor și desenelor industriale privind stadiul tehnicii, consideră că Aranjamentul în cauză nu răspunde cerințelor lor.

Din acest considerent, începând cu anul 1991, un comitet de experți preocupați de dezvoltarea sistemului Aranjamentului de la Haga au inițiat o serie de ședințe. La 2 iulie 1999, la Geneva a avut loc o conferință diplomatică care a adoptat în unanimitate un nou Act al Aranjamentului de la Haga. La 6 iulie 1999, la sfârșitul lucrărilor conferinței diplomatice, Actul de la Geneva al Aranjamentului menționat a fost semnat de reprezentanții plenipotențari a 24 de state.

Obiectivele Actului de la Geneva din 1999 sunt:

- ➊ pe de o parte, extinderea sistemului de la Haga prin aderarea la acesta a noilor membri, în special a celor, a căror oficii desfășoară examinarea privind stadiul tehnic al modelelor și desenelor industriale. În acest scop, Actul de la Geneva a introdus în sistemul de la Haga un număr de elemente noi, prevederi orientate spre facilitarea aderării statelor la acest Act, precum ar fi posibilitatea de a extinde perioada de refuz la 12 luni sau fixarea unei taxe mai mari de desemnare;
- ➋ pe de altă parte, de a menține caracterul simplu al Sistemului de la Haga și de a-l face mai atractiv pentru utilizatori.

Totodată, noul Act va permite de a stabili o legătură între sistemul internațional de depozitare și sistemele regionale, precum ar fi viitorul sistem de desene și modele al Comunității Europene sau Sistemul Organizației Mondiale de

Proprietate Intelectuală (deoarece permite unor anumite organizații interguvernamentale de a deveni parte la Act).

Acest nou Act al Aranjamentului de la Haga va intra în vigoare la 3 luni după depunerea de către 6 state a instrumentelor de ratificare sau aderare (conform art.28 al Tratatului), cu condiția că cel puțin 3 dintre acestea au un nivel satisfăcător de activitate în domeniul modelelor și

desenelor industriale. Scopul acestei prevederi este de a asigura faptul că procedura de înregistrare internațională, conform Actului din 1999, va fi utilizată din momentul intrării sale în vigoare.

Conform prevederilor Actului 1934 și Actului 1960, inovațiile majore introduse de Actul de la Geneva 1999 cu privire la sistemul curent constituie subiectul unei publicații OMPI (nr. 453(E)).

Modificări în taxele de înregistrare internațională a desenelor și modelelor industriale

Luând în considerație publicarea pe CD-ROM a cererilor pentru înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale prin procedura Aranjamentului de la Haga, de la 1 ianuarie 2002 se aplică o nouă metodă de calcul a taxelor de publicare internațională.

Esența acestei metode constă în perceperea unei taxe mici pentru o reproducere (grafică sau fotografie) și a unei taxe mari pentru o pagină adițională la prima pagină. Taxa mare pentru o reproducere determină solicitantul să limiteze numărul de reproduceri ale obiectului de pus pentru protecție. Totodată, taxa mare pentru paginile adiționale este determinată de faptul că solicitanții practică prezentarea

figurilor pe pagini separate. Aceste două momente ar trebui să determine solicitanții să comprime reproducerile la maximum.

Micșorarea taxelor va avea efect asupra majorității depozitelor simple (aproximativ 85%), fără a cauza o creștere semnificativă pentru depozitele multiple. Totodată, se micșorează și raportul dintre taxele pentru publicare în alb-negru și color de la 1:8 la 1:6,25.

Pentru comparație:

Taxele anterioare	Taxele actuale
33 franci - publicarea în alb-negru pentru un set din patru pătrate standarde*	12 franci pentru o reproducere în alb-negru
264 franci - publicarea color pentru un set din patru pătrate standarde*	75 franci pentru o reproducere color
-----	150 franci pentru o pagină adițională la prima pagină

* pătratul standard este de 4'4 cm

Trebuie de menționat că o dată cu micșorarea taxelor se aplică absolut un alt principiu de calcul al taxei de publicare: se renunță la metoda de calcul după pătratele ocupate, iar taxa de publicare se calculează după numărul de reproduceri.

Se admit până la **25 de reproduceri pe o pagină**, fiecare reproducere având un chenar de 5 mm împrejur.

Implementarea noii metode de calcul a taxelor de publicare va micșora cheltuielile pentru înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale prin procedura Aranjamentului de la Haga.

O informație mai detaliată la această temă poate fi găsită pe adresa electronică <http://www.wipo.int/hague/en/index.html>

Simion Levițchi
șef Secție DMI

*Scurtă retrospectivă
asupra descoperirilor și invențiilor secolului XX
(Continuare, începutul în AGEPI Info nr. 1-2, 2001)*

1963

- Lansarea pe orbită a satelitelui "Telstar 2"

1964

- Lansarea cosmonavei "Mariner IV" - în direcția planetei Marte

- Inaugurarea tunelului rutier pe sub Saint-Bernard

Baza de date Hague Express

Aducem la cunoștința persoanelor interesate că prin intermediul site-ului Bibliotecii digitale de proprietate intelectuală OMPI se pot efectua documentări în domeniul modelelor industriale în baza de date (BD) Hague Express. Adresa acestuia este: <http://ipdl.wipo.int/en/search/search.shtml>.

BD Hague Express poate fi accesată atât de persoane anonime, prin introducerea cuvântului guest (oaspete), cât și de persoane autentificate, prin înregistrarea personală în scopul determinării cercului de utilizatori.

Baza de date Hague Express oferă datele bibliografice pentru toate modelele industriale pe care le conține, iar la cele depuse conform Actului de la Haga din anul 1960 sunt accesibile reproducerile modelelor industriale ale depozitului inter-

național introduse în Registrul internațional al modelelor industriale, și publicate în Buletinul Internațional de Desene și Modele cu începere de la nr. 1, anul 1999. Informațiile oferite de BD Hague Express sunt actualizate până la data de 2001.12.31.

La elaborarea BD s-a făcut totul ca să se asigure reflectarea corectă a informației din Registrul internațional al modelelor industriale. Însă unica publicație oficială rămâne a fi Buletinul, iar unica confirmare oficială a Biroului Internațional despre conținutul Registrului internațional referitor la o înregistrare internațională concretă rămâne a fi confirmarea-extras din Registrul, prezentată la cererea Biroului internațional.

Cu ajutorul BD Hague Express se pot realiza atât documentări structurate (Hague Structured Search Page), cât și documentări simple (Simple Search Page).

Scurtă retrospectivă asupra descoperirilor și invențiilor secolului XX

1970

- Avionul supersonic cu decolare/aterizare verticală (Anglia)

1971

- Prima linie video-telefonică europeană - Germania

Modificări ale procedurii PCT

Noile schimbări de procedură PCT se referă la modificarea art. 22 PCT și a regulii 90 bis a Regulamentului de aplicare a PCT, conținând decizia privind intrarea lor în vigoare și câteva dispoziții tranzitorii.

Modificarea art. 22 PCT se referă la prelungirea termenului de deschidere a fazei naționale: de la 20 la 30 de luni.

Modificarea regulii 90 bis a Regulamentului de aplicare a PCT se referă la prelungirea termenului de efectuare a procedurilor legate de retragerea cererii, a desemnărilor și a priorității invocate până la expirarea a 30 de luni de la data priorității.

Aceste modificări au intrat în vigoare din 1 aprilie 2002.

Dispozițiile tranzitorii preconizează că în situația când modificările în cauză nu sunt compatibile cu legislația națională a unora dintre oficiile desemnate, ele urmau să informeze despre aceasta Biroul Internațional până în 31 ianuarie 2002, urmând ca legislația acestor țări să fie adusă în conformitate cu modificările în

cauză cât mai repede posibil.

Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale a Republicii Moldova a ținut cont de notificarea PCT respectivă și a luat măsurile necesare. Modificarea privind termenul de deschidere a fazei naționale în conformitate cu art. 22 PCT a fost introdusă în Regulamentul de aplicare a Legii nr. 461/1995 privind brevetele de invenție.

Scurtă retrospectivă asupra descoperirilor și invențiilor secolului XX

1972

- Lansarea sondei spațiale "Pioneer 10" - care a depășit limitele sistemului nostru solar
- Prototipul trenului feroviar de mare viteză cu turbină de gaze
- Construirea primului elicopter românesc
- Inaugurarea hidrocentralei de la Porțile de Fier

Modificare a normelor privind identificarea datelor bibliografice ale OPI

În contextul alinierii la cerințele directivelor OMPI privind respectarea standardelor și aplicarea normelor în vigoare, la AGEPI se modifică și se completează normele privind codurile INID pentru identificarea datelor bibliografice referitoare la OPI, aprobate prin Ordinul Directorului General AGEPI.

În scopul implementării normei OMPI ST.60, în compartimentul 3 „Codurile INID pentru identificarea datelor bibliografice referitoare la mărci” al ordinului vizat se introduc codurile:

- ◆ (550)* - Indicarea faptului că semnul este marcă a statului
- ◆ (580) – Data înscrierii oricărui tip de tranzacție privind cererile de înregistrare

sau înregistrările (schimbare de titular, modificare de nume sau adresă, renunțare, cesiune a protecției, expirarea protecției)

- ◆ (641) – Numărul și data depunerii cererii anterioare la care prezentul domeniu este divizionar
- ◆ Codul (646) – (numărul și data altor înregistrări înrudite juridic) se exclude.

Modificările respective se pun în aplicare de la data de 19 februarie 2002, iar în Regulamentul de aplicare a Legii nr. 588/1995 privind mărcile și denumirile de origine ale produselor (partea referitoare la mărci) se vor opera modificările și completările respective.

Efectuarea documentărilor în BD de brevete

Veșnica contradicție între creșterea intensă a volumului de informație și posibilitățile tehnice perimate de diseminare, popularizare și însușire a ei devine odată cu scurgerea timpului tot mai acută. În prezent se pare că se întrevede o soluție și pentru ea.

La finele secolului XX a fost creată, în baza tehnologiilor informaționale moderne, rețeaua mondială de comunicații Internet. Anume ea și oferă o șansă reală de

soluționare a contradicției despre care am vorbit.

Chiar din momentul nașterii sale ca mijloc de comunicare între subiecții aflați

la mare distanță unul de altul, ca mijloc de furnizare și căutare a informației din cele mai diverse sfere de activitate, Internet-ul a generat discuții aprinse vizavi de avantajele și neajunsurile sale, de posibilitățile și perspectivele pe care le deschide. Fără a intra în aceste discuții, ținem să afirmăm că în domeniul informării tehnico-științifice și de brevete Internet-ul își fortifică pozițiile în întreaga lume, oferind posibilități tot mai mari.

În procesul documentărilor, Internet-ul - ca sistem de transmitere și acces la informație - are o importanță deosebită pentru țările care dispun de resurse informaționale limitate. Și Republica Moldova, care și-a început activitatea de creare a sistemului informațional de brevete abia acum 10 ani, întâmpină anumite dificultăți în asigurarea cu informația necesară atât a specialiștilor din domeniul examinării invențiilor, cât și a celorlalți utilizatori de informație de brevete. Fondul retrospectiv de brevete, colecția națională de brevete, documentația de brevet tipărită sau în alte forme, achiziționată din diverse țări și officii, nu satisface pe deplin exigențele crescânde ale utilizatorilor.

Multe dintre problemele legate de asigurarea informațională a sistemului de protecție a proprietății industriale pot fi soluționate folosind colecțiile de documente de brevet, la care multe officii de brevete

din lume acordă acces liber prin intermediul Internet-ului.

Specialiștii Secției Strategii informaționale și Internet a AGEPI au pregătit pentru tipar un interesant studiu – îndrumar pentru examinatori privind documentarea în bazele de date de brevete din Internet. Acest tip de documentare deschide noi perspective odată cu crearea de către OMPI a unei biblioteci digitale de proprietate intelectuală (IPDL).

Biblioteca digitală a OMPI oferă largi posibilități de documentare în bazele de date (BD) ale diverselor officii de brevete. Conform Programului și proiectelor OMPI, crearea IPDL prevede disponibilizarea BD care conțin informații referitoare la brevete, modele de utilitate, modele industriale și mărci, informație tehnico-științifică și de drept, cu acces la documentele retrospective, inclusiv la textele complete ale brevetelor.

Republica Moldova, care a aderat la proiectul OMPI de creare a IPDL, asigură în prezent accesul la baza națională de brevete gestionate de către Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale, la documentele de brevet din 1993 (de la înființarea Agenției) până în prezent – prin site-ul său (<http://www.agepi.md>).

Îndrumarul ce va apărea la tipografia AGEPI va putea fi folosit de toți specialiștii în domeniul protecției proprietății industriale, de orice persoană care dorește

să consulte documente de brevete în BD din site-urile AGEPI, Oficiului European de Brevete (OEB), Oficiului de brevete al Germaniei, Oficiului de brevete al Japoniei, Oficiului de brevete al SUA și al OMPI.

Fiecare compartiment descrie documentația de care dispune site-ul corespunzător și cum poate fi ea folosită în scopul documentărilor, ce intervale temporale cuprinde, posibilitățile și particularitățile documentărilor în baza de date respectivă.

Compararea posibilităților de care dispune fiecare dintre aceste BD îi va permite utilizatorului să aleagă atât BD cea mai potrivită, cât și metoda efectuării documentării, în funcție de scopurile și sarcinile puse, pentru a obține cele mai bune rezultate.

Galina Clazacev,
specialist principal,
Secția Strategii informaționale
și Internet

La AGEPI a fost depusă a 3000-a cerere de brevet!

Sistemul național de protecție a proprietății industriale a intrat în al 10-lea an de funcționare. Multe din activitățile desfășurate pe parcursul perioadei ce s-a scurs au devenit deja tradiționale și indispensabile procesului de consolidare a sferei date. Este semnificativ faptul că procesul inovativ din Republica Moldova este în continuă ascensiune. La AGEPI a fost depusă a 3000-a cerere de brevet de invenție. Evenimentul a avut loc la 21 martie curent solicitantul fiind Universitatea Tehnică a Moldovei.

În anul de bilanț, unul din indicii de referință ai activității inovatoare din țară - numărul cererilor de brevet de invenție - a atins cel mai înalt nivel din ultimii 7 ani și a constituit 437 cereri, cu 197 (82%) mai multe decât în anul 2000.

Numărul cererilor de brevet de invenție, depuse de solicitanții naționali și străini, a constituit 446 sau cu 200 (81,3%) mai multe decât în anul 2000.

Raportul dintre numărul cererilor depuse de persoane fizice și de persoane juridice

este de 56,6% la 43,4% (în 2000 - 53,7% la 46,3%).

În anul 2001 inventatorii din Republica Moldova au beneficiat de bonuri de facilitate oferite de către AGEPI, care le-au dat dreptul să depună gratuit trei cereri de brevet. În acest scop, au fost repartizate

1004 bonuri pentru 327 de inventatori. În baza acestor bonuri au fost depuse 257 cereri de brevet de invenție și 21 cereri de brevet pentru soiuri de plante.

Dintre instituțiile de învățământ superior cele mai active în domeniul brevetării invențiilor au fost:

Universitatea de Stat din Moldova	- 34 cereri;
Universitatea Tehnică din Moldova	- 25 cereri;
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"	- 18 cereri.

Din cadrul Academiei de Științe menționăm următoarele institute:

Institutul de Genetică	- 14 cereri;
Institutul de Microbiologie	- 11 cereri;
Institutul de Fizică Aplicată	- 9 cereri;
Institutul de Chimie	- 7 cereri.

Cele mai productive, din punct de vedere inovativ, instituții de cercetare-dezvoltare din cadrul ministerelor au fost:

Institutul de Cercetări pentru Protecția Plantelor	- 4 cereri;
Institutul Național al Viei și Vinului	- 4 cereri;
Institutul de Cercetări Științifice pentru Mecanizarea și Electricarea Complexului Agroindustrial "MECAGRO"	- 3 cereri;
Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului	- 3 cereri.

Cele mai multe cereri de brevet s-au referit la secțiunile: A (Necesități curente ale vieții); B (Tehnici industriale diverse.

Transport); C (Chimie și metalurgie); F (Mecanică. Iluminat. Încălzire).

În anul 2001 au fost recepționate și au

trecut faza națională de examinare, conform procedurii PCT, 8 cereri internaționale de brevet.

În conformitate cu prevederile Convenției privind Brevetul Eurasiatic (CBEA) au fost depuse 1275 cereri de brevet eurasiatic (în 2000 - 1259), inclusiv 1103 cereri PCT. În anul de bilanț au fost eliberate 287 (în 2000 - 320) brevete eurasiatice valabile pe teritoriul Republicii Moldova.

Din totalul brevetelor, eliberate în anul de bilanț, 182 (80,5%) au fost remise pe răspunderea solicitanților (în 2000 - 183), iar cu efectuarea examinării în fond - 44 (19,5%) (în 2000 - 51). Titularilor naționali le-au fost eliberate 195 (86%) brevete, iar celor străini - 31 (14%).

În anul de bilanț au fost depuse 23 de cereri de brevet pentru soiuri de plante (aproape de 2 ori mai multe decât în anul 2000), majoritatea absolută provenind de la solicitanții naționali.

Scurtă retrospectivă asupra descoperirilor și invențiilor secolului XX

1979

- Inaugurarea celui mai lung tunel feroviar din lume - 22,2 km (Japonia)

1980

- Prima rețea telefonică cu fibre optice - 80. 000 de comunicări simultane - SUA

- Instalarea celui mai mare radiotelescop din lume în New Mexico - SUA

- Darea în folosință a celui mai lung tunel rutier din lume - 16,3 km - Gothard

ÎN VIZOR: REALIZAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ

Folosirea ilicită a unei mărci înregistrate se pedepsește conform legii

Asigurarea drepturilor asupra mărcii comerciale - unul dintre cele mai răspândite obiecte de proprietate industrială - reprezintă un mecanism important de realizare a legislației privind protecția proprietății industriale, fără de care este imposibilă crearea relațiilor economiei de piață moderne.

Ca proprietar al unui obiect de proprietate industrială, titularul mărcii se implică în raporturile existente în societate și, evident, aceste raporturi pot condiționa apariția unor cazuri imposibil de soluționate fără participarea instituțiilor statale respective.

Potrivit art. 6 din Legea nr. 588/1995 privind mărcile și denumirile de origine a produselor, titularul unei mărci în termen de valabilitate are dreptul exclusiv de a dispune cum dorește de marcă pe teritoriul Republicii Moldova și de a interzice altor persoane să folosească, fără consimțământul său, în operațiunile comerciale semne identice ori similare pentru produse sau servicii identice sau similare celor pentru care a fost înregistrată marca sa.

Folosirea ilicită a unei mărci sau a semnelor similare pentru marcarea produselor sau serviciilor, pentru care s-a obținut protecție, poate crea situații de concurență neloială, deoarece se vor atinge interesele și reputația titularului respectiv.

În asemenea cazuri titularul poate solicita instanțelor corespunzătoare atragerea la răspundere civilă, administrativă sau penală a persoanelor care au atentat la drepturile sale.

În ultimul timp sunt frecvente cazuri în care partea lezată în drepturi apelează în instanțele judecătorești pentru a interzice folosirea neautorizată a mărcilor și pentru repararea pagubelor cauzate.

Un asemenea caz a fost examinat recent în Judecătoria Economică de circumscripție din mun. Chișinău. Compania elvețiană **“NESTLE”** a solicitat instanței interzicerea folosirii de către Întreprinderea mixtă moldo-turcă **“NEFIS”** a elementelor ce se conțin în marca **“NESTLE”**, protejată pe teritoriul Republicii Moldova.

În baza dovezilor prezentate, instanța de judecată a constatat că Întreprinderea mixtă **“NEFIS”** este deținătorul mărcii verbale **“NEFIS”**, înregistrată la AGEPI, pentru produsele din clasa 30 (produse de cofetărie, cafea, cacao, ceai etc.). Compania elvețiană **“NESTLE”** dispune de înregistrarea internațională a mărcii combinate (verbală și figurativă) **“NESTLE”** pentru produsele din clasa 30.

Pe parcursul anilor 2000-2001 Î.M. **“NEFIS”** a utilizat pe ambalajul unor produse proprii marca **“NEFIS”** cu elemente figurative identice mărcii **“NESTLE”**, ceea ce a fost considerat că ar induce consumatorii în eroare și ar putea

crea obstacole comerciale pentru compania **“NESTLE”**, blocând producția acesteia.

Folosirea ilegală a unei mărci cu elemente asemănătoare elementelor figurative din marca **“NESTLE”** a fost calificată ca un act de concurență neloială și, conform art. 10 *bis* al Convenției de la Paris, art. 8 din Legea Republicii Moldova “Cu privire la protecția concurenței” și art. 6(1) din Legea privind mărcile și denumirile de origine a produselor, a fost interzisă Întreprinderii Mixte **“NEFIS”** folosirea pe teritoriul Republicii Moldova a mărcii **“NEFIS”** cu elementele asemănătoare mărcii **“NESTLE”**.

Ion Radu,
șef Secție Contencios

Scurtă retrospectivă asupra descoperirilor și invențiilor secolului XX

1981

- Lansarea navei spațiale americane “Columbia” - de la Cape Canaveral

1982

- Realizarea sistemului integral de dirijare, la nivel mondial, a navigației marine și aeriene “Omega”

- Recunoașterea tehnicii rezonanței magnetice nucleare - RMN (Boston - SUA)

- Lansarea primului avion românesc de pasageri - ROMBAC 1-11 (în colaborare cu Anglia)

“Fabricat în Moldova” - o expoziție revelatoare de produse moldovenești

În perioada 13-16 februarie curent Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în colaborare cu Asociația Națională a Producătorilor a organizat în incinta Palatului Național din Chișinău expoziția cu genericul **“Fabricat în Moldova”**, ce s-a desfășurat sub patronajul Prim-Ministrului Republicii Moldova, dlui Vasile Tarlev.

La expoziție au participat peste 65 de întreprinderi producătoare din Moldova din toate domeniile industriei ușoare și celei alimentare: S.A. “Topaz”, S.A. “Sigma”, CSP “TIS”, S.A. “Electromașina”, “ELIRI” S.A. Industria ușoară a fost reprezentată de fabrica de confecții “Ionel”, S.A. “Piele”, S.A. “Steaua”, S.A. “Tirotext” etc., iar industria alimentară - de către fabrica

“Bucuria”, S.A. “Franzeļuța”, S.A. “Carmez”, “Vitanta Intravest”, S.A. “Aroma”, S.A. “Orhei-Vit”, S.A. “Incomlac” etc.

Specialiștii AGEPI, prezenți la Expoziție, au acordat participanților consultanță calificată cu privire la modalitățile de protecție în țară și peste hotare a produselor ce includ obiecte de proprietate industrială, aspectele legislației privind concurența loială, măsurile la frontieră, valoarea drepturilor de proprietate industrială.

În cadrul Expoziției “Fabricat în Moldova” s-a derulat o “masă rotundă”, fiind puse în discuție probleme ce vizează dezvoltarea comerțului, competitivitatea produselor naționale, business-ul mic etc., la care a luat parte și dl Ion Daniliuc, Prim-vicedirector general AGEPI.

“Moldova invită la colaborare”

Reprezentanții a 16 camere de comerț și industrie din statele-membre ale Cooperării Economice la Marea Neagră (CEMN) (România, Rusia, Ucraina, Republica Moldova) au participat la “masa rotundă” cu genericul **“Moldova invită**

la colaborare”, organizată la 19-20 februarie curent de către Camera de Comerț și Industrie (CCI) a Republicii Moldova.

La ședință au participat peste 30 de personalități politice din republică, precum

și reprezentanții a 45 de societăți străine din domeniile silviculturii, agriculturii, construcțiilor, transporturilor, comunicațiilor etc., precum și peste 60 de oameni de afaceri străini și 130 de la noi. Printre participanți s-a aflat și dl Ion Daniliuc, Prim-vice-direktor general al AGEPI.

Președintele CCI a Republicii Moldova, dl Gheorghe Cucu, a menționat că scopul primordial al acestei întruniri a fost valorificarea potențialului colaborării

economice dintre statele-membre ale Cooperării Economice la Marea Neagră, identificarea oportunității de afaceri, posibilităților de colaborare între oamenii de afaceri din cadrul CEMN.

Prezent la conferință, Premierul Vasile Tarlev a specificat importanța acesteia în cadrul procesului de tranziție a Republicii Moldova la economia de piață și de integrare în economia europeană și cea mondială.

Aspecte generale ale brevetării invențiilor în Republica Moldova

a organizat la 27 februarie 2002 seminarul cu genericul **“Aspecte generale ale brevetării invențiilor în Republica Moldova”**.

La seminar au participat reprezentanți ai diverselor centre de proiectări și construcții din republică, ai instituțiilor de cercetări științifice în domeniul construcțiilor,

În scopul familiarizării inventatorilor și specialiștilor din ramura construcțiilor cu procedura de obținere a protecției invențiilor în Republica Moldova, AGEPI

ai firmelor de arhitectură și proiectări. Au fost prezenți și reprezentanții Ministerului Ecologiei, Construcției și Dezvoltării Teritoriului.

Institutul de Proprietate Intelectuală

AGEPI s-a inclus în acțiunile *Săptămânii științei și tehnicii pentru copii și adolescenți*

Pe parcursul acestei săptămâni elevii au avut posibilitatea de a participa la mai multe seminare, conferințe și diverse acțiuni consacrate tematicii anunțate. La 12 martie în cadrul Academiei de Științe a fost organizată Conferința tehnico-științifică "Renovarea gândirii umane prin inter-

În scopul promovării creativității și activității inovative în rândul elevilor și tinerilor cu spirit inventiv, Centrul de creație tehnico-științifică a elevilor din Moldova, în conlucrare cu Ministerul Învățământului, Academia de Științe, Academia mică pentru copiii dotați "VIITORUL" și Asociația Socio-Culturală "Creativitate-Integrare" din Republica Moldova, a organizat în perioada 11-15 martie curent *Săptămâna internațională a științei și tehnicii pentru copii și adolescenți*.

mediul realizării științei și tehnicii contemporane", la 14 martie s-a desfășurat Conferința de susținere a proiectelor tehnice inovative.

Institutul de Proprietate Intelectuală (IPI) din cadrul AGEPI s-a inclus cu plenitudine în această manifestare legată de creativitate și inovație. La 13 martie IPI i-a avut ca invitați pe acești tineri dotați. Colaboratorii AGEPI au susținut un seminar de inițiere în domeniul proprietății industriale, la care tinerii au audiat comunicări privind

activitatea AGEPI și IPI, aspecte ale examinării cererilor de protecție juridică a invențiilor, valoarea drepturilor de proprietate industrială în contextul exploatării comerciale a proiectelor inovative, relatate de către dnii Ion Daniliuc, Prim-Vicedirector general AGEPI, Veaceslav Crecetov, șef Direcție examinare a cererilor de protecție a obiectelor de proprietate industrială, Andrei Moisei, șef Secție legislație, Vitalie Rusanovschi,

Directorul IPI.

Bineînțeles, din program nu au lipsit nici discuțiile, momentele de relaxare și comunicare.

O astfel de manifestare reprezintă o modalitate oportună privind stimularea potențialului intelectual al tinerilor inventatori și inovatori.

Nicolae Paustian, cel mai tânăr inventator din Moldova

“Țara, care nu contribuie la dezvoltarea creației tinerilor tehnicieni-inventatori, n-are viitor...”

(A. Karnauhov)

La numai 16 ani, chișinăuianul Nicolae Paustian este considerat cel mai tânăr inventator din Republica Moldova. Cu acest calificativ a fost apreciat la Expoziția Internațională Specializată “INFOINVENT 2001” care a avut loc anul trecut, în incinta C.I.E. “MOLDEXPO”. Pentru această prestigioasă manifestare expozițională Nicolae s-a pregătit timp de două luni și jumătate și a expus juriului cele patru invenții înscrise în palmaresul său: indicatoare pentru verificarea dispozitivelor, baterie galvanică de capacitate, baterie de energie solară cu

semiconductori și un ciclu de modele de utilitate din domeniul construcției de aparate. ***“Invențiile mele sunt un amestec de materiale vechi. În odaia mea poți găsi diferite șuruburi, baterii și tot felul de materiale uzate necesare pentru o eventuală inovație. Aceasta din urmă trebuie să fie caracterizată prin maxim de funcționalitate și minim de cheltuieli”***, declară Nicolae cu simplitate, dar și cu modestie.

În prezent tânărul inventator se pregătește pentru o nouă expoziție care va

avea loc în luna martie curent. Atunci va prezenta o altă creație tehnică. E vorba de o nouă baterie solară. Există un șir de argumente în favoarea resuscitării interesului pentru energetica solară, ea putând să aducă avantaje certe pentru economia țării noastre, precum: reabilitarea activității economice a unor întreprinderi industriale, creșterea atractivității unor întreprinderi pentru investitorii străini și altele.

Visul acestei tinere personalități este de a ajunge cu invențiile sale până la Bruxelles

pentru a lua premiul mare. **“Dar îmi dau bine seama că acest vis are cam puține șanse de realizare. Pentru a participa la o expoziție internațională, este nevoie de bani”**, constată cu regret Nicolae.

Statul nostru, însă, demonstrează, de mai mult timp, indiferență față de inventatorii autohtoni, aceștia fiind nevoiți să caute susținere în altă parte.

Eugenia Buzu
“Tineretul Moldovei”

***Scurtă retrospectivă
 asupra descoperirilor și invențiilor secolului XX***

1983

- Construirea primului tren pe pernă magnetică (Japonia)
- Prima uzină fără muncitori, echipată cu 18 sisteme de roboți (Japonia)

1984

- Primul termometru cu microunde - Anglia

1985

- Comenzi verbale ce acționează roboți industriali (Anglia)
- Cel mai performant microscop electronic din lume cu care s-au obținut primele fotografii ale unui atom (Japonia)
- Construirea de calculatoare cu circuite logice, capabile să execute 3 miliarde de operații pe secunde (Japonia)

Mărci celebre

P&G *Procter & Gamble*

Deși Cincinnati era o piață stabilă, națiunea era atinsă de panica financiară. Sute de bănci din toată țara s-au închis. Există o îngrijorare generală privind falimentul Statelor Unite. Totuși, Procter și Gamble au înființat noua lor întreprindere, fiind preocupați mai mult de cum să concureze cu ceilalți 14 producători de săpun și lumânări din orașul lor, decât de panica financiară care le zguduia țara. Calmul lor în mijlocul acestei furtuni economice a reflectat viziunea lor asupra abordării afacerii - o abordare care a devenit emblematică pentru compania Procter & Gamble. În anii 1850, de exemplu, în pofida zvonurilor unui război civil iminent în Statele Unite, ei au construit o nouă fabrică care să le susțină avântul afacerii. Mai târziu, ei au inițiat unul din primele programe de parteneriat și s-au situat între primele industrii americane care au investit în laboratoare de cercetare. Până în 1890, parteneriatul dintre Procter și Gamble s-a concretizat într-o corporație multi-milionară în dolari. Și totuși, P&G ținea spre viitor.

În 1837, nici William Procter, nici James Gamble nu au intenționat să se stabilească în Cincinnati. Deși la începutul secolului XIX orașul era un centru comercial și industrial aglomerat, William, emigrat din Anglia și James, venind din Irlanda, se îndreptau tot mai mult spre vest.

Dar, în ciuda intențiilor lor, ambii bărbați și-au încheiat călătoriile atunci când au ajuns la Queen City of the West — William pentru a o îngriji pe soția sa suferindă Martha, care în curând a și murit, iar James pentru a-și îngriji propria sănătate. În scurt timp William Procter a început să producă lumânări. James Gamble și-a făcut ucenicia la un producător de săpun. Cei doi nu s-ar fi întâlnit poate niciodată, dacă nu se căsătoreau cu două surori, Olivia și Elizabeth Norris, al căror tată i-a convins pe noii săi gineri să devină parteneri de afaceri. Astfel, în 1837, ca urmare a sugestiei lui Alexander Norris, se naște o nouă întreprindere curajoasă: **Procter & Gamble**. La 12 aprilie 1837, William Procter și James Gamble au început să producă și să

comercializeze săpun și lumânări. La 22 august au formalizat relația de afaceri, cu un capital de \$3596,47.

În 1992 P&G a primit Medalia de Aur a Centrului Internațional al Mediului pentru realizări în domeniul mediului.

1993 vânzările companiei au depășit \$30 miliarde. Pentru prima oară în istoria Companiei, peste 50% din vânzări au fost realizate în afara SUA.

Compania a lansat un program important menit să îmbunătățească eficiența organizatorică și să asigure competitivitatea Companiei pe piața mondială. A fost cea mai largă abordare de acest fel din istoria companiei. Ca rezultat, P&G a putut să aplice cele mai bune idei de comercializare mai rapidă și mai eficientă din punct de vedere al costurilor, furnizând consumatorilor produse cu valoare îmbunătățită.

Departamentul Muncii din SUA a acordat companiei P&G premiul "Opportunity 2000", care se dă anual unei companii angajate în instituirea șanselor egale de muncă și în crearea unei forțe de muncă diversificate.

P&G a primit Medalia Națională pentru Tehnologie (National Medal of Technology) - cel mai înalt premiu pe care Statele Unite îl acordă pentru

realizări în tehnologie - pentru crearea, dezvoltarea și aplicarea tehnologiilor avansate în domeniul bunurilor de consum, care au contribuit la îmbunătățirea calității vieții pentru miliarde de consumatori din întreaga lume.

În 1996 Administrația Statelor Unite pentru Alimente și Medicamente (U.S. Food and Drug Administration) a acordat aprobarea pentru Olestra, care să fie utilizată în biscuiții sărați, de tip **snacks** și **crackers**. **Olestra**, comercializată sub marca **Olean**, este un înlocuitor de grăsime, fără calorii care asigură gustul complet de grăsime fără adaos de grăsime sau calorii.

Compania a continuat să se extindă la nivel global prin achiziționarea mărcii americane de scutece **Baby Fresh** - completând afacerea globală cu scutece a companiei și afacerea europeană foarte solidă cu **Pampers Baby Wipes**, precum și achiziționarea mărcii de materiale de curățat locuința, **Lavan San** și a mărcii de înălbitori **Magia Blanca** din America Latină - asigurând o poziție solidă pentru P&G în această categorie importantă a produselor de curățat.

Cu privirea spre viitor

P&G comercializează aproximativ 300 de mărci de produse la circa cinci miliarde de consumatori în peste 140 de țări. Aceste mărci includ **Tide, Crest, Pantene, Tampax, Pringles, Pampers, Oil of Olay, Folgers, Jif, Cover Girl, Downy, Dawn, Bounty, Charmin** și **IAMS** (hrana pentru animale).

P&G este de asemenea o importantă forță pentru creșterea economică și bunăstare în toată lumea, prin angajarea a circa 110 000 de persoane. Dar, ca și William Procter și James Gamble în urmă cu peste un secol, bărbații și femeile

angajate la **Procter & Gamble** sunt concentrați pe viitor. Obiectivele de creștere ale P&G includ: dublarea volumului în 10 ani, realizarea dezvoltării majorității categoriilor de produse și livrarea profitului tuturor acționarilor, ceea ce a situat P&G de-a lungul timpului în topul primelor trei companii din același grup.

Dar cel mai important, scopul P&G este să continue să furnizeze consumatorilor din întreaga lume produse de calitate superioară la prețuri cât mai scăzute.

Scurtă retrospectivă asupra descoperirilor și invențiilor secolului XX

1986

- Observarea “pe viu” a moleculei de AND (Japonia)
- Primul ordinat optice (Franța)

1987

- Testarea primului tren de mare viteză - 520 km/h - Japonia
- Prima fotografie electronică (Japonia)
- Lansarea benzii magnetice audio-numerică (DAT) - Japonia

1996

- W. Oelert ș.a. produc în premieră atomi de antimaterie (Germania)
- Günter Nimtz realizează transmiterea informațiilor prin “tuneluri”, cu o viteză superioară celei a luminii